

BUSSPERSONALENS KOLLEKTIVAVTAL

2006 - 2007

mellan

**Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
Biltrafikens Arbetsgivareförbund rf och**

**Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund**

INNEHÅLL

(I tolkningsfrågor gäller den finska texten)

I ALLMÄNT	3
1 § Tillämpningsområde.....	3
2 § Allmänna avtal	3
3 § Avtalets bindande verkan och skyldigheten att iaktta avtalet	3
4 § Arbetsfredsförpliktelse	3
5 § Anslutningsfrihet	4
6 § Arbetsförhållandets ingående och upphörande	4
II ARBETSLÖNER	5
7 § Dyrortsklassificering.....	5
8 § Avlöningsgrunder	5
9 § Separata tillägg.....	8
III ARBETSTIDSBESTÄMMELSER	10
10 § Ordinarie arbetstid	10
11 § Förkortning av årsarbetstiden	13
12 § Arbetstidsschema och kördagbok.....	17
13 § Övertids-, nöd- och söndagsarbete samt förhöjningarna för dem	17
14 § Medeltimförtjänst.....	19
15 § Utryckningsarbete	20
IV SÄRSKILDA ERSÄTTNINGAR.....	20
16 § Beredskap och ersättning	20
17 § Dagtraktamenten och övernattningsersättning	20
18 § Semester	22
19 § Semesterpremie.....	23
V SOCIALA BESTÄMMELSER.....	25
20 § Särskilda bestämmelser.....	25
21 § Lön för sjukdomstid.....	26
22 § Läkarundersökningar	28
23 § Tillfällig frånvaro.....	29
24 § Grupplivförsäkring.....	32
VI SÄRSKILDA BESTÄMMELSER	32
25 § Löneutbetalning	32
26 § Uppbörd av medlemsavgifterna till fackförbundet	32
27 § Möten på arbetsplatserna	32
28 § Utbildningsverksamhet.....	33
29 § Förtroendemän	34
30 § Utnyttjande av arbetskraft.....	35
31 § Ombudsmän	36
32 § Meningsskiljaktigheter och deras biläggande	36
VII AVTALETS GILTIGHET.....	37
33 § Avtalets giltighet.....	37
UNDERTECKNINGSPROTOKOLL	38
ARBETARSKYDDSAVTAL ALT-AKT.....	42
LÖNEBILAGA FÖR BUSSFÖRARNA INOM DEN KOMMUNALA AVTALSTRAFIKEN I HUVUDSTADSREGIONEN	44
LÖNEBILAGA FÖR BUSSFÖRARNA INOM DEN KOMMUNALA AVTALSTRAFIKEN I ÅBO	47

BUSSPERSONALENS KOLLEKTIVAVTAL

2006 - 2007

mellan Biltrafikens Arbetsgivareförbund (ALT) rf och
Bil- och Transportbranschens Arbetareförbund (AKT) rf

I ALLMÄNT

1 § Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kollektivavtal tillämpas på arbetsförhållandena för busspersonalen vid Biltrafikens Arbetsgivareförbund rf:s medlemsföretag.

2 § Allmänna avtal

Som en del av detta kollektivavtal tillämpas följande mellan förbunden slutna avtal:

- Det allmänna avtalet 12.2.1995
- Semesterlöneavtalet 9.3.2006
- Avtalet om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatserna 9.3.2006
- Förtroendemannaavtalet 1.3.2003
- Avtalet om utnyttjande av utomstående arbetskraft 12.2.1995
- Avtalet om utbildningsverksamheten 12.2.1995
- Avtalet om uppsägningsskydd och permittering 1.3.2003

3 § Avtalets bindande verkan och skyldigheten att iaktta avtalet

Detta kollektivavtal är bindande för signatärförbunden och deras underföreningar samt de arbetsgivare och arbetstagare som under avtalets giltighetstid är eller har varit medlemmar i föreningarna.

De som är bundna av avtalet är skyldiga att noga följa detta avtal och sörja för att underordnade föreningar och de arbetsgivare och arbetstagare, som hör till dessa, inte bryter mot dess bestämmelser.

4 § Arbetsfredsförpliktelse

Förbunden och deras underföreningar är skyldiga att se till att de underföreningar, arbetsgivare eller arbetstagare, som är deras medlemmar och vilka berörs av avtalet, inte vidtar stridsåtgärder eller på annat sätt bryter mot kollektivavtalets bestämmelser.

5 § Anslutningsfrihet

Mellan parterna i detta kollektivavtal och bland dem som är bundna av avtalet tillämpas anslutningsfrihet.

6 § Arbetsförhållandets ingående och upphörande

1. Förbunden rekommenderar att arbetsavtal skall ingås skriftligen. Om arbetsavtalet ingås muntligt, är vardera avtalsparten skyldig att på begäran ge den andra parten ett skriftligt intyg över de överenskomna villkoren.
2. Som busskonduktör får inte anlitas arbetstagare som inte har fyllt 16 år.
3. Om prøvotid tillämpas i arbetsförhållandet skall arbetsgivaren meddela arbetstagaren detta när arbetsavtalet ingås. Prövotiden är då två (2) månader.
4. Om arbetsförhållandet har fortgått utan avbrott iakttas, när arbetsgivaren säger upp arbetsavtalet:
 - 1) en uppsägningstid på 14 dagar om arbetsförhållandet har fortgått högst ett år
 - 2) en uppsägningstid på en månad om arbetsförhållandet har fortgått över ett år men högst fyra år
 - 3) en uppsägningstid på två månader om arbetsförhållandet har fortgått över fyra år men högst åtta år;
 - 4) en uppsägningstid på fyra månader om arbetsförhållandet har fortgått över åtta år men högst 12 år; och
 - 5) en uppsägningstid på sex månader om arbetsförhållandet har fortgått över 12 år.

När arbetstagaren säger upp arbetsavtalet bör han iakttä följande uppsägningstider:

- 1) en uppsägningstid på 14 dagar, om arbetsförhållandet har fortgått högst fem år, och
- 2) en uppsägningstid på en månad, om arbetsförhållandet har fortgått över fem år.

Ovannämnda uppsägningstider gäller dock inte de fall då arbetsavtalet kan hävas under prøvotid eller annars enligt lag, eller när arbetet på grund av övermäktigt hinder måste avbrytas helt eller delvis.

II ARBETSLÖNER

7 § Dyrortsklassificering

1. Den allmänna dyrortsklassificeringen av kommunerna tillämpas såsom den fastställts genom beslut av statsrådet.

Beträffande dyrortsklassificeringen tillämpas den av statsrådet fastställda dyrortsklassificering som gäller den dag kollektivavtalet träder i kraft.

2. Arbetstagarens lön fastställs enligt den ort för vilken arbetsavtalet ingåtts.

8 § Avlöningsgrunder

1. Arbetstagarens lön fastställs som tvåveckors periodlön. Till andra arbetstagare än de som avses i 30 § och punkterna 2 och 4 i denna paragraf betalas tvåveckors periodlön, även om arbetstiden skulle understiga 80 timmar.

Om arbetstiden under en tvåveckorsperiod av en orsak som beror på arbetsgivaren understiger den mängd som överenskommit i arbetsavtalet, betalas till arbetstagaren ändå en engångsgarantilön upp till det överenskomna timantalet.

2. Om man i den tidtabellsenliga reguljära linjetrafiken inte kan erbjuda alla arbetstagare 80 timmar arbete under en tvåveckorsperiod, kan man till företaget eller dess verksamhetsställe för ovannämnda trafik även anställa andra än sådana arbetstagare som avses i den föregående punkten. Antalet deltidsanställda, andra än deltidspensionerade eller personer deltidsanställda med stöd av annan lagstiftning, kan i företaget då i genomsnitt vara högst två arbetstagare per verksamhetsställe, om inte annat förutsätts av särskilda trafik- tidtabells- och produktionsmässiga orsaker.

Tillämpningsanvisning:

Med verksamhetsställe avses depå eller annan plats där arbetet inleds och avslutas.

Vid bedömningen av de omständigheter som inverkar på möjligheten att arrangera heltidsarbete inom den tidtabellsenliga, reguljära linjetrafiken skall till exempel samordnandet av beställningstrafiken och reguljärtrafiken samt växlingarna i verksamhetsvolymen inom busstrafikens reguljär- och linjetrafik beaktas.

3. Lokala parter kan underställa en meningsskiljaktighet som uppstår om den användning och mängd av deltidsanställda som avses i punkt 2 till en avgörandenämnd, som består av en medlem från vardera avtalslutande förbund och en opartisk ordförande. Om parterna inte kan enas om en ordförande utses denna av riksförlikningsmannen. En meningsskiljaktighet som lämnats till avgörandenämnden skall avgöras senast inom en månad.

All information som har betydelse för utredningen av fallet skall ges till förtroendemannen och avgörandenämnden. Avsikten är att avgörandenämndens beslut skulle finnas till förfogande innan fasta deltidsanställda anställs.

4. Ovannämnda princip hindrar inte anställning av fasta deltidsanställda när det är fråga om ett arbete som inte hör till den tidtabellsenliga reguljära linjetrafiken, om arbetet inte kan låta utföras som heltidsarbete utan oskälig svårighet.

Protokollsanteckning 1 (gäller punkterna 2 och 4):

Utöver deltidsanställda kan sådana arbetstagare som avses i 30 § i detta kollektivavtal användas.

Protokollsanteckning 2 (gäller punkt 4):

Parterna strävar efter att avgöra eventuella meningsskiljaktigheter genom förhandlingar och gör sitt för att eventuella tvister inte förs till domstolsbehandling under avtalsperioden.

5. Vid beräkandet av tjänstgöringsåren för avlöningsgrunderna beaktas den tid man arbetat som förare inom yrkesmässig trafik.

För avlagd yrkesexamen för busschaufför räknas 6 månader som tjänstgöringsår.

Lönetabellerna

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **9.3.2006** eller närmast därefter (€).

	I dyrortsklass		II dyrortsklass	
	2-veckor	timme	2-veckor	timme
Bussförare				
under 4 år	814,40	10,18	810,40	10,13
4-8 år	831,20	10,39	826,40	10,33
8-12 år	866,40	10,83	856,80	10,71
över 12 år	886,40	11,08	880,80	11,01

Konduktör

under 4 år	690,40	8,63	688,80	8,61
4-8 år	704,80	8,81	703,20	8,79
över 8 år	721,60	9,02	720,00	9,00

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **1.10.2006** eller närmast (€).

	I dyrortsklass		II dyrortsklass	
	2-veckor	timme	2-veckor	timme
Bussförare				
under 4 år	825,60	10,32	821,60	10,27
4-8 år	843,20	10,54	837,60	10,47
8-12 år	878,40	10,98	868,80	10,86
över 12 år	899,20	11,24	892,80	11,16
Konduktör				
under 4 år	700,00	8,75	698,40	8,73
4-8 år	714,40	8,93	712,80	8,91
över 8 år	732,00	9,15	730,40	9,13

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **1.3.2007** eller närmast (€).

	I dyrortsklass		II dyrortsklass	
	2-veckor	timme	2-veckor	timme
Bussförare				
under 4 år	838,40	10,48	834,40	10,43
4-8 år	856,00	10,70	850,40	10,63
8-12 år	891,20	11,14	881,60	11,02
över 12 år	912,00	11,40	905,60	11,32
Konduktör				
under 4 år	712,80	8,91	711,20	8,89
4-8 år	727,20	9,09	725,60	9,07
över 8 år	744,80	9,31	743,20	9,29

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **1.10.2007** eller närmast (€).

	I dyrortsklass		II dyrortsklass	
	2-veckor	timme	2-veckor	timme

Bussförare

under 4 år	850,40	10,63	846,40	10,58
4-8 år	868,00	10,85	862,40	10,78
8-12 år	904,00	11,30	893,60	11,17
över 12 år	924,80	11,56	918,40	11,48

Konduktör

under 4 år	722,40	9,03	720,80	9,01
4-8 år	737,60	9,22	736,00	9,20
över 8 år	755,20	9,44	753,60	9,42

6. SAD (huvudstadsregionen)

Inom de företag som trafikerar i Helsingfors, Esbo, Vanda eller Grankulla och som i dessa kommuner idkar lokal- och närtrafik i form av kommunal avtalstrafik tillämpas med avseende på lokal- och närtrafiken de lönevillkor som anges i bilaga till detta kollektivavtal.

7. Åbo

Inom de bussföretag som trafikerar i Åbo stads område iakttas de lönevillkor som anges i bilaga till detta kollektivavtal till den del förarna är i arbete inom den lokaltrafik som idkas såsom kommunal avtalstrafik inom Åbo stad.

9 § Separata tillägg

1. Tillägg för skiftarbete

Om arbetet måste delas upp i skiftarbete, kan om arbetstiderna lokalt överenskommas med arbetstagarna.

I när- och lokaltrafiken betalas för kvällsskiftets timmar ett tillägg om 15 % på arbetstagarens tabellön.

Tillämpningsanvisning:

När- och lokaltrafiken anses ha skiftarbetsnatur.

2. Definition av när- och lokaltrafik

När- och lokaltrafikens område faller inom en 30 kilometers radie från linjens naturliga avgångspunkt i bosättningscentret.

3. Tillägg för kvälls- och nattarbete

I annat arbete än skiftarbete betalas tillägg för kvälls- och nattarbete enligt följande:

Klockan 18.00-22.00 kvällstillägg 15 % per arbetstimme, och klockan 22.00-06.00 nattillägg 20 % per arbetstimme på tabellönen.

4. Tillägg för arbete under fredag

För arbete som utförs under fredag betalas som tillägg för fredagsarbete 100 % på arbetstagarens tabellön.

5. Tillägg för arbete under julen

För arbete som utförs på första juldagen betalas som tillägg för arbete under julen 200 % på arbetstagarens tabellön.

Tillämpningsanvisning:

Tillägget för arbete under julen innehåller inte ersättning för söndagsarbete.

6. Y-tecken

Till en sådan förare i ett företag, som har gjort ett tariffavtal gällande yttre trafik (-avtal), vars lönegrunder räknas på annat sätt än enligt SAD eller TLO-lönebilagor, betalas timlönen förhöjd med 0,43 euro för varje tariffavtalstur (Y-tur), som körs mellan en sträcka vars ena ändstation ligger inom SAD-regionen och den andra inte långt utanför SAD-regionen.

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 1.3.2007 eller närmast.

Y-teckentillägget är 0,44 euro per timme.

7. Tammerfors samtarriftrafik

För den tid som en förare arbetande i Tammerfors samtarriftrafik kör inom det ifrågavarande samtarrifområdet erläggs ett tillägg på 0,43 euro.

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 1.3.2007 eller närmast.

Tammerfors-tillägget är 0,44 euro per timme.

Protokollsanteckning:

Tillägget betalas för den tid som en bussförare kör i Tammerfors stad inom det samtarriffområde, där Tammerfors stads trafikverk trafikerar, en busstur märkt med samtarrifftrafiktecken.

III ARBETSTIDSBESTÄMMELSER

10 § Ordinarie arbetstid

1. Den ordinarie arbetstiden är 80 timmar under en tvåveckors period. Bestämmelserna i arbetstidslagen om motorfordonsförarnas maximiarbetstider och vilotider per dygn tillämpas inte inom tillämpningsområdet för detta kollektivavtal. Maximiarbetstiden per dygn begränsas av bestämmelser om vilotider och raster per dygn i detta kollektivavtal.

Maximiarbetstiden per dygn i när- och lokaltrafiken

Arbetstiden per dygn i när- och lokaltrafiken är högst 11 timmar, om inte annat är lokalt avtalat.

2. För kortare än fyra (4) timmar femton (15) minuters arbete betalas full lön för fyra (4) timmar femton (15) minuter och det räknas som arbetstid.
3. Konduktörers arbets- och vilotider bestäms som förarnas utom bestämmelsen i 4 punkten.
4. Motorfordonsförarens längsta oavbrutna arbetstid får vara högst 5,5 timmar. För varje arbetsperiod på 5,5 timmar skall föraren ha en rast om minst 30 minuter i en eller två delar. Här avsedd del av rasten skall uppgå till minst 10 minuter.
5. Motorfordonsföraren skall ha en dygnsvila om minst 11 timmar i följd under varje tjugofyratimmars period. Dygnsvilan kan minskas till minst 9 timmar i följd högst tre gånger i kalenderveckan, om föraren kompenseras med motsvarande vilotid före följande veckas slut. Det kompenserade vilotiden skall ges i anslutning till en annan viloperiod om minst 8 timmar.

Den oavkortade dygnsvilan kan tas ut under varje tjugofyratimmars period i två eller tre separata perioder på minst en timme, varav den ena viloperioden skall omfatta minst 8 timmar i följd. I så fallet skall den totala vilotiden omfatta minst 12 timmar. För den avkortade dygnsvilans viloperioder under 8 timmar betalas lön för väntetid enligt 8 punkt minskad med högst 2 timmars lönefri avbrott. För andra möjliga avbrott betalas enkel timlön utan att inräkna dem i arbetstiden.

Dygnsvilan i dubbelbemanningsfall

Under varje trettiotimmars period när ett fordon har minst två förare, skall var och en av dem ha en viloperiod om minst 8 timmar i följd.

6. Om bussföraren under ståtiden är skyldig att vara i bussen eller på annan plats från vilken han inte fritt får avlägsna sig räknas ståtiden i sin helhet som arbetstid.
7. Inom fjärrtrafiken samt inom lokal- och närtrafiken får det under arbetsdagen förekomma ett högst 2 timmars utan lön. Avbrott som är kortare än en halv timme inräknas i arbetstiden. För andra eventuella avbrott betalas enkel timlön, utan att de inräknas i arbetstiden.

Fr.o.m. 1.10.2005 ändras ovanstående punkt på följande sätt:

Inom fjärrtrafiken samt inom lokal- och närtrafiken får det under arbetsdagen förekomma ett högst 1 timme 30 minuters avbrott utan lön. Avbrott som är kortare än en halv timme inräknas i arbetstiden. För andra eventuella avbrott betalas enkel timlön utan att de inräknas i arbetstiden.

Fr.o.m. 1.6.2007 ändras ovanstående punkt på följande sätt:

Inom fjärrtrafiken samt inom lokal- och närtrafiken får det under arbetsdagen förekomma ett högst 1 timme 15 minuters avbrott utan lön. Avbrott som är kortare än en halv timme inräknas i arbetstiden. För andra eventuella avbrott betalas enkel timlön utan att de inräknas i arbetstiden.

8. Om mattiderna överenskommer arbetsgivaren och arbetstagaren sinsemellan med iakttagande av arbetstidslagen.
9. Arbetstagaren skall få en veckovila om 45 timmar i följd. Denna viloperiod kan avkortas till minst 36 timmar i följd på stationeringsorten och minst 24 timmar i följd på främmande ort. Varje minskning av viloperioden skall kompenseras av en motsvarande vilotid i en period uttagen i ett sammanhang före slutet av den tredje veckan som infaller efter veckan i fråga. Den kompenserande vilotiden skall ges i en period i anslutning till en annan vilotid om minst 8 timmar.

En veckovila, som börjar i en vecka och slutar i följande vecka, kan hänföras till endera av dessa veckor.

Veckovilan skall ordnas så att under en vecka ges två lediga dagar. En ledig dag är ett kalenderdygn. Lediga dagar kan med arbetstagarens samtycke ges avvikande vad ovan nämnts under

en tvåveckors period ändå så, att under varje vecka skall finnas minst en ledig dag. Under en tvåveckors period skall finnas minst 4 lediga dagar.

I abonnemangstrafiken kan tvåveckorsperiodens lediga dagar ges efter 10 arbetsdagar.

Den lediga dagen skall ges på arbetstagarens stationeringsort om inte annat avtalats med arbetstagaren.

10. Arbetstagaren skall med fyra veckors mellanrum ges åtminstone ett ledigt veckoslut (lördag och söndag).
11. Om föraren under en abonnemangskörning måste vara borta från boningsorten minst nio (9) timmar, räknas för resan oberoende av körtiden minst åtta (8) timmar som arbetstid.

På de abonnemangskörningar som är kortare än 24 timmar tillämpas avbrottsbestämmelserna enligt 8 mom. Med den bestämmelsen hindrar man inte möjligheten att ge dygnsvila utan lön.

För den avkortade dygnsvilan tillämpas bestämmelsen enligt 5 mom.

12. När arbetstagaren måste börja eller avsluta sitt arbete på en främmande ort, betalas för tiden för resan från stationeringsorten till det ort där arbetet börjar eller tvärtom arbetstagarens grundlön, utan att restiden räknas in i arbetstiden.

Arbetstagaren kan ha endast en stationeringsplats. Om arbetstagaren måste inleda eller avsluta sitt arbete på annan ort än stationeringsplatsen betalas grundlön för restiden till eller från stationeringsplatsen utan att restiden inräknas i arbetstiden.

Protokollsanteckning:

Med stationeringsort avses depå eller annan plats där arbetet inleds och avslutas.

13. Den arbetsbindande tiden inom när- och lokaltrafiken kan vara högst 13 timmar. Den arbetsbindande tiden inom fjärrtrafiken kan vara högst 14 timmar, om inte något annat överenskoms.
14. Enligt 31 § i arbetarskyddslagen skall det vid behov ordnas möjlighet till sådana pauser i arbetet som tillåter arbetstagaren att kortvarigt avlägsna sig från den plats där sådant arbete som kräver ständig närvaro utförs, ifall pauserna enligt kollektivavtalet och lag inte är tillräckliga. Detta skall beaktas vid arbetsplaneringen så att

arbetstagaren har en faktisk möjlighet bl.a. att gå på toaletten minst var fjärde timme.

Ifall det i företaget förekommer meningsskiljaktigheter om denna punkt skall dessa ingående behandlas mellan arbetsgivaren och förtroendemannen. Man går då igenom vederbörande förarens körprogram, arbetstidsschema och eventuella färdskrivaruppgifter för att reda ut om bestämmelserna i denna punkt iakttas. För iakttagandet av bestämmelsen är det inte tillräckligt att denna beaktats i körprogrammet eller vid annan arbetsplanering som används i bolaget, om en tillräcklig paus fortlöpande inte hålls i praktiken.

Om man i ärendet inte lokalt når ett sådant avgörande som avses i denna bestämmelse skall ärendet avgöras mellan förbunden. Då iakttas samma principer som ovan konstaterats.

Om man mellan förbunden konstaterar att det inte finns tillräckliga pauser, skall ärendet omedelbart korrigeras i bolaget. Om ärendet trots detta inte korrigeras i bolaget, skall verkställigheten av bestämmelsen säkras genom att en sådan paus som avses i 10 § 4 punkten antecknas i arbetstagarens arbetstidsschema så, att tidsbestämmelsen i denna bestämmelse iakttas.

15. En deltidspensionerad arbetstagare kan man inte ha att utföra arbete över den arbetstidsmängd som överenskommits i arbetsavtalet med undantag av sjukdoms- och andra tvingande situationer.
16. I övrigt iakttas med avseende på arbetstid bestämmelserna i den gällande arbetstidslagen.

11 § Förkortning av årsarbetstiden

1. Tillämpningsområde

Förkortningen av arbetstiden gäller de arbetstidsformer, i vilka den ordinarie arbetstiden är 80 timmar under en tvåveckors period eller 40 timmar i veckan. Dessutom förutsätts det att arbetstagaren har en semester på högst 30 vardagar.

Arbetstidsförkortningen gäller även deltidsanställda arbetstagare oberoende av hur deltidsanställningen har ordnats. För en deltidsanställd arbetstagare förkortas arbetstiden på basis av tabellen i punkt 2 i relation till hans ordinarie arbetstid.

Från förkortningen av arbetstiden avdras de övriga än ovan nämnda, på avtal eller på praxis baserade semesterarrangemang, som förkortar den årliga arbetstiden, eller årligen regelbundet återkommande extra fridagar.

2. Intjänande av ledighet

Arbetstiden förkortas kalenderårsvis från årets början eller från den senare tidpunkt när arbetsförhållandet inletts på grundval av den intjänade ordinarie arbetstiden som följer:

A. Då trettondagen infaller lördag eller söndag

Antalet arbetstimmar		Förkortning	
minst	94 h	8 h dvs.	1 dag
	188 h	16 h dvs.	2 dagar
	283 h	24 h dvs.	3 dagar
	377 h	32 h dvs.	4 dagar
	471 h	40 h dvs.	5 dagar
	565 h	48 h dvs.	6 dagar
	660 h	56 h dvs.	7 dagar
	754 h	64 h dvs.	8 dagar
	848 h	72 h dvs.	9 dagar
	942 h	80 h dvs.	10 dagar
	1036 h	88 h dvs.	11 dagar
	1131 h	96 h dvs.	12 dagar
	1225 h	104 h dvs.	13 dagar
	1319 h	112 h dvs.	14 dagar
	1413 h	120 h dvs.	15 dagar
	1508 h	128 h dvs.	16 dagar
	1602 h	136 h dvs.	17 dagar
	1696 h	144 h dvs.	18 dagar

B. Då trettondagen infaller någon annan vardag än lördag

Antalet arbetstimmar		Förkortning	
minst	90 h	8 h dvs.	1 dag
	180 h	16 h dvs.	2 dagar
	270 h	24 h dvs.	3 dagar
	360 h	32 h dvs.	4 dagar
	447 h	40 h dvs.	5 dagar
	537 h	48 h dvs.	6 dagar
	627 h	56 h dvs.	7 dagar
	717 h	64 h dvs.	8 dagar
	807 h	72 h dvs.	9 dagar
	893 h	80 h dvs.	10 dagar
	983 h	88 h dvs.	11 dagar
	1073 h	96 h dvs.	12 dagar
	1163 h	104 h dvs.	13 dagar
	1253 h	112 h dvs.	14 dagar
	1340 h	120 h dvs.	15 dagar
	1430 h	128 h dvs.	16 dagar
	1520 h	136 h dvs.	17 dagar
	1610 h	144 h dvs.	18 dagar
	1696 h	152 h dvs.	19 dagar

Såsom arbetade ordinarie arbetstimmar räknas också de arbetstimmar som infaller under sjukdomstid för arbetstagaren, för vilka arbetsgivaren betalar lön för sjukdomstid, samt utbildningstid, också till någon del bekostad av arbetsgivaren, till den del arbetsgivaren ersätter förtjänstförlusten. Likaså jämföras med ordinarie arbetstimmar den tid som åtgått för kommunfullmäktiges eller kommunstyrelsens samt av dem tillsatta nämnders eller andra permanenta organs sammanträden samt för Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliittos förbundsfullmäktiges eller förbunds-kommittés möten samt för riksomfattande kollektivavtalsförhandlingar mellan förbunden, för 50- och 60-årsdagar, eget bröllop, nära anhörigs begravning, ledighet som berott på skötsel av sjukt barn, till den del arbetsgivaren är skyldig att betala lön, för militäruppbåd och repetitionsövningar, ävensom den tid som arbetstagaren använt som förtroendeman eller arbetarskyddsfullmäktig eller som vikarie för sådan. Dessutom räknas som arbetade ordinarie arbetstimmar den ledighet som givits enligt denna paragraf.

3. Utgivandet av ledigheten

De fridagar som intjänats enligt punkt 2 ovan ges såsom hela dagar före utgången av det år som följer på det år då de intjänats. Förkortningsfridagarna ges i ett eller flera avsnitt på en av arbetsgivaren bestämd tid, antingen i samband med semestern eller tillsammans med någon annan ledig dag för arbetstagaren, eller genom att flera förkortningsfridagar ges i en följd, om inte

arbetsgivaren och arbetstagaren sinsemellan kommer överens om något annat sätt för utgivande av förkortningsfridagarna. En fridag motsvarar en förkortning på 8 timmar.

En femdagarsperiod

Om arbetstagaren har intjänat minst 10 förkortningsfridagar, anses fridagarna i en följd så att arbetstagaren får en sammanhängande ledighet på fem dagar.

Två femdagarsperioder

Om arbetstagaren har intjänat minst 15 förkortningsdagar, anses fridagarna i en följd så att arbetstagaren får en sammanhängande ledighet på fem dagar två gånger.

Ovan nämnda perioder med fem förkortningsdagar innehåller sju kalenderdagar.

Om den ledighet som skall ges ingår i ovan nämnda tid som ökar de ordinarie arbetstimmarna, anses fridagen ha hållits, om något hinder för hållande av ledigheten inte var bekant då tidpunkten för ledigheten meddelades.

Om arbetstagaren har anmälts inom sjukdomsperiod om förkortningsdagar efter sjukdomsperiod som meddelades inom läkarebetyg och arbetstagarens sjukdomsperiod fortsätter efter det, flyttas förkortningsdagar för att ge senare.

Den ordinarie arbetstiden för den perioden i vilken förkortningen ingår, förkortas med antalet timmar för förkortningen.

4. Meddelande om tidpunkten för ledighet

Meddelande om tidpunkten för femdagarsledighet skall ges arbetstagaren minst 2 veckor före ledigheten.

Meddelande om tidpunkten för enstaka lediga dagar skall ges i förhandsprogrammerade arbetstidsscheman, eller om det inte finns, minst 2 veckor innan ledigheten ges.

5. Ersättande av förtjänstförlust

Till arbetstagaren betalas för tiden för förkortningen lön enligt den gällande medeltimförtjänsten. Om arbetsförhållandet upphör innan den intjänade förkortningen av arbetstiden genomförts, betalas ersättning för detta i samband med slutlikviden på grundval av antalet intjänade fridagar enligt den då gällande medeltimförtjänsten. Om arbetstagaren vid arbetsförhållandets slut har givits för mycket ledighet, får arbetsgivaren innehålla det sålunda utbetalda löneförskottet på arbetstagarens slutlikvid.

6. Jämställande av ledighet med tid i arbete

När semesterns längd bestäms anses såsom jämställda med dagar i arbete också de dagar under vilka arbetstagaren varit förhindrad att utföra arbete på grund av att han hållit ledigheter som anges i denna paragraf.

7. Självständighetsdagen

Om förkortningsdagen av årsarbetstiden har givits på självständighetsdagen anses den i lagen förutsatta lönen för självständighetsdagen då blivit betalt.

12 § Arbetstidsschema och kördagbok

1. Arbetstidsschemat för tvåveckors perioden skall utom i fråga om abonnemangstrafiken finnas till arbetstagarens påseende minst en vecka före periodens början och av schemat bör framgå, när det dagliga arbetet börjar och slutar samt mat- och fritiderna.

Om annat inte har överenskommits, skall av arbetstidsschemat för abonnemangstrafikens del framgå arbetstagarens lediga dagar.

2. Vid sjukdoms- och andra tvingande fall kan arbetsgivaren göra ändringar i arbetstidsschemat. En ändring som gäller arbetstagarens fridag får dock inte göras utan hans samtycke.
3. Arbetsturerna skall arrangeras så att busspersonalen inte onödigtvis måste vistas på en främmande ort utan lön.
4. Arbetsgivaren skall till anställd motorfordonsförare ge en personlig kördagbok i enlighet med en av arbetarskyddsstyrelsen fastställd modell.

Arbetsgivaren skall till anställd motorfordonsförare ge en personlig kördagbok för uppföljning av dygnsarbetstiden. I stället för kördagbok kan användas en färdskrivare.

Kördagböckerna och arbetsmeddelandena skall lämnas till arbetsgivaren i enlighet med dennes anvisningar.

13 § Övertids-, nöd- och söndagsarbete samt förhöjningarna för dem

1. Övertids-, nöd- och söndagsarbete får åläggas till lagenligt antal timmar och på det sätt lagen förutsätter i enlighet med stadgandena i detta kollektivavtal.

Protokollsanteckning:

Inom tillämpningsområdet för detta kollektivavtal är det dock inte nödvändigt att iaktta den granskningsperiod på fyra månader som anges i 19 § 1 mom. arbetstidslagen.

2. När arbetstiden fastställs enligt 6 § arbetstidslagen (arbetstiden per dygn), räknas övertidsarbetet per dag, varvid som övertidsarbete räknas den tid som överskrider arbetstidsschemat och lönen betalas höjd för den första arbetstimmen med femtio (50) procent och för de följande med etthundra (100) procent. För arbete som utförs på söndag eller kyrklig helgdag liksom på första maj eller självständighetsdagen samt lördag och aftnarna före nämnda dagar betalas en med etthundra (100) procent förhöjd lön.
3. När arbetstiden fastställs enligt 7 § arbetstidslagen (periodarbete) skall för de tolv (12) första timmarna som överskrider den ordinarie arbetstiden under en tvåveckorsperiod betalas en med femtio (50) procent och för därpå överskridande timmar en med etthundra (100) procent förhöjd lön.

När en arbetstagare övergår från heltidsarbete till deltidspension iakttas i fråga om periodindelningen av arbetstiden rådande praxis i företaget, dock så att om en deltidspensionerad arbetstagare arbetar två veckor i följd i en situation där veckorna fördelar sig på två olika utjämningsperioder, räknas arbetstimmarna ihop och det timantal som överskrider 80 timmar arbetstid under en tvåveckorsperiod ersätts som övertid utan att nämnda tid dock räknas som övertid.

4. Om tvåveckorsperioden avbrutits på den grund att arbetstagarens arbetsförhållande brutits eller att han inte har kunnat vara i arbete på grund av ledighet, sjukdom eller annan godtagbar orsak, skall det antal timmar beräknas, varmed arbetstiden i medeltal under den avbrutna tidsperioden under de för arbetet använda och jämförliga dygnen överstigit åtta timmar.

Som jämställda med arbetsdagar anses härvid lediga dagar som getts för utjämnande av arbetstidsschemat, men inte veckovilodag eller veckans s.k. andra fridag. Summan av arbetsdagar och jämställda dagar vilken används som divisor, kan högst uppgå till fem (5) per en halv period, om inte de utförda arbetsdagarnas antal är större.

För de två (2) första arbetstimmar, som överskrider åtta (8) genomsnittliga arbetstimmar, betalas en med femtio (50) procent och för följande timmar en med etthundra (100) procent förhöjd lön, dock så, att antalet timmar som förhöjts med 50 procent också för den avbrutna periodens del uppgår till högst tolv (12).

5. För nödarbete (21 § arbetstidslagen), som utförs utom den ordinarie arbetstiden, betalas en med 100 procent förhöjd lön.
6. För arbete som utförs på söndag, kyrklig helgdag, självständighetsdagen och första maj betalas en med etthundra (100) procent förhöjd lön.
7. Vid beräkandet av de i denna paragraf nämnda förhöjningsdelarna används som grund den medeltimförtjänst som beräknats i enlighet med 14 §.

14 § Medeltimförtjänst

1. Arbetstagarens medeltimförtjänst läggs som betalningsgrund för lön och ersättningar på sätt som bestäms i detta kollektivavtal.
2. Arbetstagarens medeltimförtjänst räknas så att den förtjänst han fått för arbetstiden under ettvarrt kvartal enligt olika avlöningssätt jämte eventuella separata tillägg med undantag för övertids- och söndagsarbetstillägg divideras med det totala antalet utförda arbetstimmar under kvartalet.

När arbetstagaren under det kvartal som enligt 4 punkten skall iaktas, har varit i arbete under 160 timmar, beräknas inte någon medeltimförtjänst för kvartalet.

3. När medeltimförtjänsten är mindre än tabellönen eller när medeltimförtjänst inte räknas ut enligt punkt 2, betalas den på punkt 1 baserade lönen eller ersättningen enligt tabellönen.
4. Den kvartalsvis beräknade medeltimförtjänsten tillämpas enligt följande:
 - under februari, mars och april medeltimförtjänsten för det fjärde kvartalet föregående år
 - under maj, juni och juli medeltimförtjänsten under årets första kvartal
 - under augusti, september och oktober medeltimförtjänsten under årets andra kvartal samt
 - under november, december och januari medeltimförtjänsten under årets tredje kvartal.

De denna paragraf nämnda månadsperioderna och kvartalen beräknas börja och sluta enligt räkenskapsperioderna så att när räkenskapsperioden fördelar sig på två av de ovan nämnda månadsperioderna eller kvartalen, räknas räkenskapsperioden höra till den period under vilken ett större antal ordinarie arbetstimmar infaller.

15 § Utryckningsarbete

1. Arbetstagaren kan med sitt samtycke kallas till utryckningsarbete.
2. När arbetstagaren kallas till utryckningsarbete utanför sin arbetstid, betalas i utryckningspenning enligt medeltimförtjänsten:
 - när kallelsen givits kl. 21.00-06.00 en summa som motsvarar två (2) timmars lön
 - när kallelsen givits före kl. 21.00 en summa som motsvarar en (1) timmes lön.
3. Om kallelsen givits utom arbetstid mellan kl. 21.00 och 06.00, betalas för arbetstiden ett tillägg för utryckningsarbete, vars storlek är 100 % av arbetstagarens tabellön.

IV SÄRSKILDA ERSÄTTNINGAR

16 § Beredskap och ersättning

1. Med arbetstagaren kan överenskommas om att han under en avtalad tid är i sin bostad, så att han vid behov kan kallas till arbete.
2. För beredskapstid, då arbetstagaren är bunden även om han inte utför arbete, betalas hälften av arbetstagarens personliga grundlön. Beredskapstiden räknas inte som arbetstid.
3. Om arbetstagaren enligt avtalet är skyldig att ha jour för att ge anvisningar per telefon eller för att bege sig till arbetet utan att vara skyldig att vistas i sin bostad, utbetalas för detta en ersättning utan att beredskapstiden räknas som arbetstid. När man kommer överens om storleken på denna ersättning skall man beakta jourtiden, de förpliktelser som jourtjänstgöringen orsakat och andra dylika faktorer som påverkar ärendet.

17 § Dagtraktamenten och övernattningsersättning

I hemlandet

1. Om arbetstagaren under 10 timmars tid är förhindrad att äta på sin stationeringsort, betalas i deldagtraktamente 10,90 euro sålunda att för varje hel period på 24 timmar räknat från det hindret uppkom, betalas 24,30 euro.

Den period under vilken deldagtraktamentet intjänas avbryts inte av en paus som i sin helhet givits inom två timmar räknat från periodens början eller slut.

Tillämpningsdirektiv:

Med stationeringsort avses den kommun, där arbetstagarens stationeringsplats finns, dock så att förtroendemannen och arbetsgivaren särskilt bör avtala om saken, om lokala särförhållanden ger orsak därtill.

Avtal om stationeringsort som parterna ingått före 1.2.2001 fortsätter på tidigare villkor ifall inte annat avtalas.

Till perioden räknas all den tid under vilken måltidshindret föreligger dvs. utöver körtiden även den tid under vilken arbetstagaren med beaktande av de lokala förhållandena utför arbete i anslutning till förberedelserna för avfärden och klareringen efter återkomsten.

2. Om arbetstagaren måste övernatta på en främmande ort, betalas till honom ersättning för kostnaderna för inkvartering på resandehemsnivå enligt räkning.
3. Om arbetsgivaren på sin bekostnad anskaffar rejäl mat för arbetstagaren, utbetalas inte något deldagtraktamente.
4. Deldag- eller dagtraktamente kan inte minskas eller lämnas obetalt om arbetsgivaren inte kan visa sig ha ordnat måltiden under den till dagtraktamente berättigade resan.
5. I fråga om fjärrlinjerna, där arbetstagarna regelbundet måste övernatta utom sin varaktiga bostadsort, skaffar och bekostar arbetsgivaren bostad för sina arbetstagare.

Lokalen skall vara lämplig för övernattningsändamål bland annat med tanke på säkerheten och en tillräcklig ostördhet.

Arbetsgivaren skall skaffa arbetstagaren sängkläder och se till att de blir tvättade. Arbetsgivaren och arbetstagaren kan även komma överens om en ersättning som arbetsgivaren betalar till arbetstagare för användning av egna sängkläder.

6. När en arbetstagares stationeringsplats flyttas från en ort till en annan, bör arbetstagaren skriftligen underrättas därom två (2) veckor före förflyttningen, varvid också orsaken till förflyttningen bör meddelas samt om det är fråga om en ordinarie eller någon annan förflyttning.

Förhandsanmälningstiden gäller inte förflyttningar på grund av sjukdom eller av annan tvingande orsak.

Beträffande annan än ordinarie förflyttning betalas deldagtraktamente och inkvarteringsersättning i enlighet med kollektivavtalet, dock högst för en (1) månad.

Förflyttning på kortare tid än två (2) månader anses inte vara ordinarie.

Utomlands

7. Om arbetstagaren måste vistas utomlands, betalas till honom som dagtraktamente och matpenning sammanlagt 54,10 euro per dygn, räknat från den tidpunkt då arbetstagaren enligt 11 punkten börjar omfattas av föreskrifterna om utrikes dag- och matpenning.

Utanför Europa är matpenningen och dagtraktamentet sammanlagt 57,90 euro.
8. Om arbetstagaren får gratis bostad men inte mat, betalas endast matpenning på 30,90 euro per dygn.
9. När vistelsen utomlands utöver hela dygn eller sammanlagt varar 10 timmar, betalas till arbetstagaren hälften av utrikesdagtraktamente, dvs. 15,45 euro.
10. När arbetstagaren under sin resa annars enligt denna paragraf är berättigad till dagtraktamente och matpenning eller till matpenning, har han samma rätt under sin vistelse på transportfärjan, även om fritt logi och fri mat skulle ha ordnats för föraren på färjan.

Resan på transportfärjan räknas höra till inrikes tidsperiod då färjans avgångshamn är en finsk hamn eller resan på färjan varar 24 timmar, annars till utrikes tidsperiod.
11. Inrikes deldagtraktamente och utrikes dagtraktamente och matpenning bestäms utgående från vilketdera dagtraktamente eller matpenning arbetstagaren huvudsakligen har sorterat under i varje period.
12. Om arbetsgivaren på sin bekostnad anskaffar rejäl mat för arbetstagaren betalas inte någon matpenning.
13. Deldag- eller dagtraktamente kan inte minskas eller lämnas obetalt om arbetsgivaren inte kan visa sig ha ordnat måltiden under den till dagtraktamente berättigade resan.

18 § Semester

1. För semesterns del följs bestämmelserna i semesterlagen.
2. Arbetstagaren har rätt till två vardagars semester för varje full semesterkvalifikationsmånad. Arbetstagare, vars arbetsförhållande före utgången av det semesterkvalifikationsår som föregår semesterperioden oavbrutet varat minst ett år, har rätt till 2,5 vardagars semester för varje full semesterkvalifikationsmånad.

3. Redan intjänad ledig dag räknas inte som semesterdag. För varje sådan del av tvåveckors period som varat till den dag då semestern börjar, anses tre (3) arbetsdagar intjäna en (1) ledig dag, fem (5) arbetsdagar två (2) lediga dagar, åtta (8) arbetsdagar tre (3) lediga dagar och tio (10) arbetsdagar fyra (4) lediga dagar.

Bestämmelsen gäller inte arbete som utförts under ledig dag, som också kan vara söndag eller annan helgdag.

4. Om en tvåveckors period blir ofullständig på grund av semestern, är antalet arbetstimmar som motsvarar periodlörens andel av lönen för periodavsnittet, beroende på antalet semesterdagar följande:

Semesterdagar	1	73,5
	2	66,5
	3	60
	4	53,5
	5	46,5
	6	40
	7	33,5
	8	26,5
	9	20
	10	13,5
	11	6,5

Om antalet arbetstimmar överstiger de ovan nämnda, betalas för dem enkel timlön (1/80 av periodlörens) per arbetstimme. För övertidsarbetena se 13 §.

19 § Semesterpremie

1. I semesterpremie betalas till arbetstagare, som återkommer till arbetet efter semestern, 50 % av semesterlörens.
2. Förutsättning för erhållande av semesterpremie är att arbetstagaren börjar sin semester på meddelad eller överenskommen dag och återvänder till arbetet omedelbart efter semestern.
3. Semesterpremien utbetalas dock, om arbetstagaren omedelbart före semesterns början eller dess utgång medan arbetsförhållandet fortgått, varit frånvarande med arbetsgivarens samtycke eller varit förhindrad från att komma till arbetet av en orsak som nämns i 7 § 2 mom. i semesterlagen.

Frånvaro från arbete på grund av vårdledighet jämställs med de situationer då arbetstagaren är frånvarande med arbetsgivarens samtycke. En förutsättning är att arbetstagaren återvänder till arbetet efter vårdledigheten i enlighet med anmälan som avses i

lagen om arbetsavtal eller i enlighet med senare ändring av anmälan av grundat skäl.

4. Semesterpremien utbetalas i samband med den löneutbetalning, då arbetstagarens lön för den dag när han återkommer från semestern betalas eller skulle ha betalats om han inte av en i 3 punkten nämnd orsak varit förhindrad att komma till arbetet. Om semestern är uppdelad, utbetalas efter varje del av semestern en motsvarande del av semesterpremien, varvid det som sägs ovan skall tillämpas på motsvarande sätt. Lokalt kan också överenskommas om att semesterpremien utbetalas i samband med den sista delen av semestern.
5. Om den löneutbetalningsdag då semesterpremien borde utbetalas infaller så att arbetstagaren skulle bli tvungen att vänta på semesterpremien mera än fem arbetsdagar, utbetalas på arbetstagarens begäran högst hälften av semesterpremien i förskott. Förskottsbetalningen beaktas sedan när semesterpremien utbetalas.
6. Arbetstagaren skall omedelbart efter semestern anhålla om sådant förskott.
7. Arbetstagare som på grund av att han inträder i aktiv tjänst annars skulle förlora sin semesterpremie enligt kollektivavtalet, har rätt till semesterpremie, om han efter att ha fullgjort sin värnplikt i reguljär trupp återvänder till arbetet på det sätt som förutsätts i lagen om fortbestånd av till tjänstgöring inkallad värnpliktigs arbets- och tjänsteförhållande (570/61).
8. Det semesterpremiebelopp som skall betalas till den som återvänder till arbetet efter fullgjord värnplikt, beräknas enligt procenttalet i kollektivavtalet på den semesterersättning, som betalades till arbetstagaren när han trädde i tjänst. Om han trätt i tjänst omedelbart efter semestern, beräknas semesterpremien på motsvarande sätt på det sammanlagda beloppet av den semesterlön och semesterersättning som betalats till arbetstagaren. Semesterpremien bestäms enligt det kollektivavtal som var gällande när han trädde i tjänsten.
9. Om arbetsgivaren av annan än på arbetstagaren beroende orsak har uppsagt arbetstagarens arbetsavtal att upphöra under hans semester så, att arbetstagaren på grund av att arbetsförhållandet upphört är förhindrad att efter semestern återkomma till arbetet, mister inte arbetstagaren på denna grund sin rätt till semesterpremie.
10. Om arbetsgivaren säger upp arbetstagarens arbetsförhållande av annan än på arbetstagaren beroende orsak så, att arbetsförhållandet upphör under semesterperioden, betalas semesterpremie också på semesterersättningen.

11. Till en arbetstagare som avgår med ålders- eller invalidpension samt förtida ålderspension eller individuell förtidspension betalas semesterpremie enligt ovan angivna procenttal av den semesterlön och den eventuella semesterersättning, som arbetstagaren har rätt till.

V SOCIALA BESTÄMMELSER

20 § Särskilda bestämmelser

1. Om arbetsgivaren kräver att arbetstagarna skall bära viss uniform eller del av uniform jämte därtill hörande mössor, skjortor och kravatter, skall de bekostas av arbetsgivaren.

Om en arbetstagare, som varit minst 6 månader i samma arbetsgivares tjänst, själv anskaffar uniform eller del av uniform som Linja-autoliitto ry (Bussförbundet) rekommenderat för allmänt bruk, skall han högst en gång under 12 månaders tid av sin arbetsgivare få en 50 %:s ersättning för priset på en på detta sätt anskaffad uniform eller del av sådan.

2. Arbetsgivaren betalar hälften av kostnaderna för förnyande av körkort till sådan bussförare vars arbetsförhållande utan avbrott har fortgått fem år.
3. Till en sådan bilförare som i sitt vederbörande arbetsförhållande behöver förarkort betalar arbetsgivaren anskaffningskostnaderna för det förarkort som skall användas i digitala färdskrivare och de kostnader som uppkommer när kortet, såsom lagstiftningen förutsätter, med jämna års mellanrum skall förnyas.

Om arbetstagarens arbetsförhållande upphör av en orsak som beror på arbetstagaren innan det gått 4 månader från att förarkortet skaffades eller förnyades, är arbetstagaren skyldig att i sin helhet ersätta arbetsgivaren de kostnader som uppkommit på grund av anskaffningen eller förnyandet. Om arbetstagarens arbetsförhållande upphör av en orsak som beror på arbetstagaren efter detta, dock innan det gått 11 månader från att förarkortet skaffades eller förnyades, är arbetstagaren skyldig att ersätta arbetsgivaren förarkortets restvärde som är 50 % av kostnaderna för anskaffningen eller förnyandet. Arbetsgivaren får kvitta restvärdet från slutlönen.

4. Om arbetstagaren dör på en arbetsresa utomlands, sköter arbetsgivaren om på sin bekostnad eller genom att skaffa ett försäkringsskydd att den avlidna transporteras till Finland. Likaså om arbetstagaren på en arbetsresa utomlands blir allvarligt sjuk sköter arbetsgivaren om på sin bekostnad eller genom att skaffa ett försäkringsskydd att arbetstagaren transporteras till Finland, när

detta ur vårdsynvinkel är nödvändigt eller när arbetstagaren efter sjukvård inte kan fortsätta arbetet och blir tvungen att återvända till Finland.

5. Om en arbetstagare som hör till busspersonalen i något fall beviljats bättre arbets- och lönevillkor än de som fastställts i detta kollektivavtal står dessa villkor utom detta avtal och medför inga ändringar.

21 § Lön för sjukdomstid

1. Är arbetstagaren förhindrad att utföra sitt arbete på grund av sjukdom eller olyckshändelse och han inte har orsakat sjukdomen eller olycksfallet avsiktligt, genom brottslig handling, lättvindiga leverne eller grovt vållande, erläggs till honom lön för sjukdomstiden, vilken på yrkande skall bestyrkas med intyg av läkare som arbetsgivaren bestämmer och bekostar eller på basis av annan utredning som arbetsgivaren godkänner. Lön för sjukdomstid betalas för högst en 28 dagars period.
2. Om arbetsförhållandet före insjuknandet har fortgått utan avbrott minst 3 år men mindre än 5 år, uppgår den i 1 punkten avsedda perioden till 35 dagar.
3. Om arbetsförhållandet före insjuknandet har fortgått utan avbrott minst 5 år, men mindre än 10 år, uppgår den i 1 punkten avsedda perioden till 42 dagar.
4. Om arbetsförhållandet före insjuknandet har fortgått utan avbrott 10 år eller längre, uppgår den i 1 punkten avsedda perioden till 56 dagar.
5. Istället för ett läkarintyg kan en hälsovårdare eller sjukskötare på basis av sin undersökning ge ett sjukledighetsintyg för högst 3 dagar under en epidemi, när det är svårare att komma till läkare eller när det inte finns läkartjänster att fås. Endast en läkare kan förnya intyget.
6. Till sjukdomstiden räknas hela den arbetstur som börjat den sista kalenderdagen av sjukledigheten.
7. För den tid, för vilken arbetsgivaren har betalt lön för sjukdomstid till arbetstagaren, är arbetsgivaren berättigad att få den dagpenning som sjukförsäkringen betalar tillbaka till arbetstagaren.
8. Grunden för lönen för sjukdomstid är att den skall ersätta inkomstförlusten för ordinarie arbetstid.
9. I de fall då arbetstidsschema uppgjorts betalas lön för sjukdomstid i enlighet med arbetstimmarna på arbetstidsschemat.

10. I de fall då något arbetstidsschema inte uppgjorts, betalas lön för sjukdomstid för 8 timmar per fem sjukdomsdagar i veckan, dock så att arbetstagaren får lön för arbetstid och sjukdomstid för sammanlagt 80 timmar.

Om inte annat framgår av arbetstidsschemat eller annat överenskommit med arbetstagaren, anses lördagar och söndagar vara lediga dagar.

11. Om inte den lön som enligt det ovanstående har betalats för hela perioden motsvarar lönen för 80 timmar, skall lönen jämnas ut till detta belopp.

12. Om inte något arbetstidsschema uppgjorts för resten av tvåveckors perioden efter sjukdomstiden och det beräknade antalet arbetstimmar inte heller är bekant, anses som normativt antal arbetstimmar för den återstående arbetsperioden timantalen enligt följande tabell:

Sjukdagar

1	72
2	64
3	56
4	48
5	40
6	32
7	24
8	16
9	8
10	0

13. Om antalet arbetstimmar överstiger de ovannämnda, betalas för dem lön i enlighet med de arbetstimmar som utförts, och detta medför inte någon minskning av den på ovannämnt sätt uträknade lönen för sjukdomstiden.

Övertidsarbetet beräknas i enlighet med 13 § 4 punkten.

14. Arbetstagaren är skyldig att utan dröjsmål meddela arbetsgivaren om sitt insjuknande samt den beräknade tidpunkten för när arbetsoförmågan upphör.

Om arbetstagaren avsiktligt eller på grund av slarv försummar att omedelbart meddela om sitt insjuknande, börjar lönebetalningsskyldigheten från tidpunkten för meddelandet.

15. Lönen för sjukdomstid betalas i enlighet med den i 14 § nämnda medeltimförtjänsten.

16. Från lönen för sjukdomstiden avdras det som arbetstagaren får i dagpenning på grund av samma arbetsoförmåga eller i annan därmed jämförbar ersättning för samma tidsperiod på grund av lag eller avtal.

22 § Läkareundersökningar

1. Arbetsgivaren ersätter arbetstagaren hans inkomstförlust för en tid som motsvarar de förlorade ordinarie arbetstimmarna under en sådan hälsundersökning som avses i 4 § i statsrådets förordning om hälsundersökningar i arbete som medför särskild fara för ohälsa (1485/2001).

Om arbetstagaren för en i nämnda lagrum avsedd undersökning sänds till en annan ort eller vid en dylik undersökning ordinerar efterkontroll på annan ort, skall arbetsgivaren också betala ersättning för resekostnaderna samt dagpenning.

2. Arbetsgivaren ersätter arbetstagarens inkomstförlust för den tid denne varit på läkarundersökning för konstaterande av sjukdom och på de laboratorie- eller röntgenundersökningar, som läkaren ordinerat i anslutning till undersökningen, om inte arbetstagaren har fått tid till mottagningen utom arbetstid.

Villkor för erläggandet av ersättningen är att läkarundersökningen samt eventuell laboratorie- eller röntgenundersökning har ordnats med undvikande av onödig förlust av arbetstid.

Arbetsgivaren ersätter en gravid arbetstagarers inkomstförlust för den tid hon varit på undersökning som förutsätts för erhållande av det intyg av läkare eller hälsocentral som är ett villkor för moderskapspenning i enlighet med sjukförsäkringslagen, om arbetstagaren inte har fått tid till mottagningen utom arbetstid.

3. Om arbetstagaren för den tid han har varit på läkarundersökning får lön för sjukdomstid, betalas inte särskild ersättning för inkomstförlust med stöd av denna paragraf.
4. Om arbetstagaren måste gå på läkarundersökning när arbetsförhållandet inleds på den grund att arbetsgivaren anser läkarundersökningen vara ett villkor för att arbetsförhållande skall ingå eller fortgå ersätts till arbetstagaren kostnaderna för läkarundersökningen och därtill eventuellt ansluten laboratorie- eller röntgenundersökning samt inkomstförlusten för den förlorade ordinarie arbetstiden, om mottagningen inte har kunnat arrangeras utom arbetstid.
5. Om en plötslig tandsjukdom före vårdåtgärder medför arbetsoförmåga för arbetstagaren, och denna kräver vård samma dag eller under samma arbetsskift, betalas till arbetstagaren ersättning för inkomstförlust för tiden för vårdåtgärderna, om han

inte lyckas få vård utom arbetstid. Arbetsoförmågan och vårdens brådskande natur bestyrks med intyg som utfärdas av tandläkaren.

23 § Tillfällig frånvaro

1. Arbetsgivaren betalar till arbetstagare som är medlem i kommunfullmäktige och -styrelse samt till arbetstagare som är medlem i en vid statligt eller kommunalt val enligt lag utsedd valnämnd eller -kommitté, för inkomstförlust för ordinarie arbetstid till följd av fullmäktiges eller styrelsens möte eller nämndens eller kommitténs möte en ersättning så, att arbetstagaren tillsammans med den inkomstförlust som kommunen ersätter åtnjuter fulla löneförmåner.

Ersättningen utbetalas efter det arbetstagaren givit arbetsgivaren en utredning över den ersättning för inkomstförlust som kommunen erlagt.

2. Arbetstagaren har rätt att på sin 50- och 60-årsdag få ledighet från sitt arbete med en lön som motsvarar den ordinarie arbetstiden i det fall, att bemärkelsedagen infaller på en dag som i enlighet med hans arbetstidsschema är arbetsdag.

Arbetstagaren har rätt till ledighet med lön från arbetet den dag en nära anhörig begravs och på sin egen bröllopsdag. Som nära anhöriga räknas arbetstagarens äkta make, barn och adoptivbarn, hans föräldrar, bröder och systrar samt svärföräldrar.

3. När uppbådsdagen infaller på en arbetsdag, betalar arbetsgivaren till arbetstagare som första gången deltar i uppbåd som fullgörandet av värnplikten förutsätter lön för en tid som motsvarar de ordinarie arbetstimmar arbetstagaren förlorat.

Till arbetstagare som deltar i den separata läkarundersökning som ansluter sig till uppbådet, ersätts inkomstförlusten för den tid under vilken han enligt godtagbar utredning måste vara borta från arbetet under den ordinarie arbetstiden på grund av nämnda undersökning.

Arbetsgivaren betalar lön till arbetstagaren för tiden för reservövningar så, att arbetstagare med familj tillsammans med den reservistlön staten erlagger kommer i åtnjutande av fulla löneförmåner och den som saknar familj i åtnjutande av två tredjedelar (2/3) av nämnda löneförmåner.

Bestämmelsen tillämpas också med stöd av lagen om befolkningsskydd för dem som utbildas för specialuppdrag inom befolkningsskyddet.

4. När ett barn som inte har fyllt 10 år plötsligt insjuknar betalas till modern eller fadern ersättning enligt detta kollektivavtals

bestämmelsen om lön för sjukdomstid för tillfällig, kort frånvaro som krävs för att ordna vården av barnet eller vårda det. En förutsättning för att ersättning skall betalas är att båda föräldrarna är förvärvsarbete och att en sådan utredning över frånvaron ges som överensstämmer med kollektivavtalets bestämmelser om betalning av lön för sjukdomstid.

Vid tillämpning av detta moment jämförs förvärvsarbete med studier.

Ersättning för samma insjuknande betalas endast till den ena av föräldrarna.

Tillämpningsdirektiv:

Utredning om barns sjukdom

Villkor för erläggandet av ersättningen är att en likadan utredning krävs om barnets sjukdom och den frånvaro denna medfört som enligt kollektivavtalet och eventuell praxis inom företaget krävs om egen sjukdom. I allmänhet innebär detta att ett läkarintyg om barnets sjukdom bör skaffas. Om arbetsplatsen dock vid arbetstagares insjuknande godkänner någon annan utredning, skall denna även räcka till som utredning för frånvaro när barn insjuknat. Likaså tillämpas vid de fall då barn insjuknat de bestämmelser om utfärdande av intyg för sjukledighet för i första hand epidemisituationer, som ingår i socialpaketet i anslutning till 1976 års centraliserade uppgörelse.

Frånvaron förutsätter att båda föräldrarna är i förvärvsarbete. Utgångspunkten är att modern i första hand borde försöka ordna barnets vård. Endast i det fall att detta inte är möjligt, kan hon själv stanna hemma och sköta barnet. Vid fall av frånvaro krävs av barnets mor en utredning om frånvarons nödvändighet som endast behöver innehålla uppgifter om vårdplatsens och hushållets övriga familjemedlemmars möjligheter att sköta barnet och deras lämplighet för uppgiften. Detta innebär, att för arbetsgivaren inte behöver föreläggas någon utredning om att grannar, kommunala hemvårdare o.d. skötare inte finns att tillgå. Med familjemedlemmar avses barnets far, mor- och farföräldrar samt barnets äldre syskon samt andra personer som bor i arbetstagarens hushåll.

När samma sjukdom återkommer

Om barnet på nytt insjuknar i samma sjukdom inom den på kollektivavtal och branschens praxis baserande 30 dagars perioden, betalas lön för sjukdomstid i enlighet med kollektivavtalet också för barnets skötsel på samma sätt som när det är fråga om arbetstagarens eget insjuknande.

Som nytt insjuknande i samma sjukdom avses i enlighet med avtalet inte de fall då två eller flera barn efter varandra insjuknar inom samma familj med mindre än 30 dagars mellanrum. Inte heller moderns och barnets sjukdom i följd utgör sådan återkommande sjukdom som avses i kollektivavtalet.

Frånvarons längd

Med en i avtalet avsedd kort, tillfällig frånvaro avses en frånvaro på en, två, tre eller fyra dagar. Frånvarons längd skall alltid bedömas från fall till fall med beaktande av bl.a. möjligheterna att anordna vård och sjukdomens natur. Avtalet medför således inte automatiskt rätt till fyra dagars frånvaro med lön. När frånvaron är längre än den avtalade, betalas inte någon ersättning. Det är dock klart att ett sjukt barn inte alltid kan lämnas ensamt när barnets sjukdom fortlöper utöver den tid för vilken ersättning betalas.

Hur frånvaro på grund av barns sjukdom inverkar på semesterförmånerna

Förteckningen i semesterlagens 7 § över de med arbetsdagar likställda dagarna upptar inte frånvarodagar på grund av barns insjuknande. AFC och FFC har dock avtalat om att frånvaro med lön till följd av barns plötsliga insjuknande inte minskar moderns semesterförmåner. I enlighet därmed jämställs nämnda frånvarodagar med i lagen avsedda dagar som jämställs med arbetsdagar.

Båda föräldrarna anställda hos samma arbetsgivare

Om barnets föräldrar är anställda hos samma arbetsgivare i skiftarbete så att föräldrarnas arbetsskift infaller efter varandra, skall den av föräldrarna som är hemma beredas möjlighet att utan löneförlust sköta sitt plötsligt insjuknade barn tills den andra föräldern kommer hem från sitt arbetsskift. En dylik frånvaro med lön är lika lång som den tid som går åt för arbetsresan tur och retur.

5. I denna paragraf nämnda ersättningar betalas enligt den i 14 § kollektivavtalet nämnda medeltimförtjänsten.
6. En arbetstagare vars barn lider av en sådan svår sjukdom som avses i 1 kap. 4 § i statsrådets förordning om verkställighet av

sjukförsäkringslagen (1335/2004), har rätt att vara frånvarande från sitt arbete för att delta i sådan vård, rehabilitering eller vårdhandledning av barnet som avses i 10 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004), efter att på förhand ha avtalat om frånvaron med arbetsgivaren.

24 § Grupplivförsäkring

Arbetsgivaren tar på sin bekostnad grupplivförsäkring för arbetstagarna på det sätt som därom överenskommits mellan centralorganisationerna.

VI SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

25 § Löneutbetalning

1. Löneutbetalning sker i tvåveckors perioder.

Om löneutbetalningsdagen infaller på helg, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommaraftonen eller helgfri lördag, utbetalas lönen föregående vardag.
2. Anmärkningarna mot löner bör göras före följande löneutbetalning.
3. Avtalsparterna rekommenderar att löner inbetalas enligt överenskommelse med arbetstagaren på dennes bankkonto.
4. Till arbetstagaren skall ges en löneberäkning så snart som möjligt efter löneutbetalningen, dock senast före den följande lönebetalningen.

26 § Uppbörd av medlemsavgifterna till fackförbundet

Arbetsgivaren uppbär, om arbetstagaren har gett fullmakt till detta, medlemsavgifterna till fackförbund som är med i detta kollektivavtal och redovisar per lönebetalningsperiod avgifterna på det bankkonto förbundet angett. Innehållningen sker på det sätt som särskilt överenskommits i centralorganisationernas den 13.1.1969 undertecknade avtalsprotokoll. Till arbetstagaren ges efter kalenderårets eller arbetsförhållandets utgång ett intyg över den innehållna summan för beskattningen.

27 § Möten på arbetsplatserna

1. Varje registrerad underförening till förbund, som är part i kollektivavtal som tillämpas på arbetsplatsen, dess avdelning på arbetsplatsen, verkstadskommission eller motsvarande har möjlighet att utom arbetstid (före arbetstid, under matrast eller omedelbart efter arbetstiden, samt vid skild överenskommelse

även under veckovilan) arrangera möten i ärenden som gäller arbetsplatsens arbetsförhållanden, på följande villkor:

- a) Med arbetsgivaren bör överenskommas om hållande av möte på arbetsplatsen eller annan i detta avtal avsedd plats, om möjligt tre dagar före det planerade mötet.
- b) Arbetsgivaren anvisar mötesplats, antingen på arbetsplatsen eller i dess omedelbara närhet och på en plats i arbetsgivarens besittning som lämpar sig för ändamålet. Om någon sådan inte finns, skall därom vid behov förhandlas för en ändamålsenlig lösning. Vid valet av mötesplats skall uppmärksamhet bl.a. fästas vid att bestämmelserna om arbetarskydd, arbetshygien och brandskydd kan följas och att mötet inte stör affärs- eller produktionsverksamheten.
- c) Den organisation eller arrangör som reserverat samlingsutrymmena, svarar också för mötets gång och ordning samt samlingsutrymmenas renlighet. Organisationens förtroendemän bör vara närvarande vid mötet.
- d) Mötesarrangörerna har rätt att till mötet kalla representanter för det förbund som är part i kollektivavtalet och dess underförening samt för vederbörande centralorganisationer.

Tillämpningsdirektiv:

Sammankomst på arbetsplatsen förutsätter bl.a. att med arbetsgivaren avtalas om att mötet hålls. Överenskommelse skall i regel ske minst 3 dagar före mötet. Endast i det fall, att anledningen att sammankalla ett möte har framkommit så sent, att det inte är möjligt att tillämpa nämnda tidsfrist, kan anhållan framföras även senare. Endast till ett möte, som arrangerats på villkor som nämns i kollektivavtalet har mötesarrangören rätt att kalla representanter för det förbund som är part i kollektivavtalet och dess underförening samt för vederbörande centralorganisationer.

28 § Utbildningsverksamhet

1. I fråga om utbildningsverksamheten följs det avtal om utbildningsverksamheten, som 12.2.1995 undertecknats av Biltrafikens Arbetsgivareförbund rf och Bil- och Transportbranschens Arbetareförbund rf.

Till grund för ersättandet av förtjänstförluster i fall som avses i ovan nämnda avtal läggs medeltimförtjänsten.

29 § Förtroendemän

1. I fråga om förtroendeman följs förtroendemannaavtalet, som undertecknades av förbunden 1.3.2003.
2. I företaget kan väljas en huvudförtroendeman, som för skötseln av förtroendemannauppgifterna skall ges regelbunden befrielse varje vecka från arbetet på grundval av antalet arbetstagare enligt följande:

Antal arbetstagare	Befrielsen per vecka
under 30	2 h
30 - 49	3 h
50 - 100	6 h
101 - 179	8 h
180 - 259	11 h
260 - 339	16 h
340 - 419	18 h
420 eller flera	20 h

Om förtroendemannens befrielse är mindre än åtta timmar i veckan har förtroendemannen rätt att i stället för befrielse från arbetet erhålla ersättning i pengar. Beloppet beräknas genom att antalet befriade timmar multipliceras med hans medeltimförtjänst.

3. Om ett företag har flera verksamhetsställen, kan per verksamhetsställe väljas en förtroendeman. Med arbetsställe avses en gemensamt konstaterad funktionell enhet, där förare stadigvarande börjar och slutar sitt arbete.

Om arbetsgivaren har en arbetsledare eller motsvarande förman på arbetsstället, skall förtroendemannen ges regelbunden befrielse per vecka på grundval av antalet arbetstagare enligt följande:

Antal arbetstagare	Befrielse
15 - 29	1 h
30 - 49	3 h
50 - 79	6 h
80 eller flera	8 h

Om förtroendemannens befrielse är mindre än åtta timmar i veckan har förtroendemannen rätt att i stället för befrielse från arbetet få ersättning i pengar. Beloppet beräknas genom att antalet befriade timmar multipliceras med hans medeltimförtjänst.

4. Om vid företaget eller dess arbetsavdelning utses förtroendemän för såväl trafik- som verkstadssidan, beräknas ledigheten enligt

bestämmelserna i punkt 2 i enlighet med personantalet på respektive arbetsavdelning.

5. Om den i 3 punkten avsedda förtroendemannen genom avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagarna skall anses som huvudförtroendeman, tillämpas på honom bestämmelserna i 2 punkten dock så att verksamhetsplatsens antal arbetstagare läggs som grund för beräkandet av ledigheten från arbetet.
6. Förbunden konstaterar i fråga om tillämpningen av det ovan anförda, att
 - med arbetstagare avses de arbetstagare, som avses i kollektivavtalen mellan Biltrafikens Arbetsgivareförbund rf (ALT) och Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund (AKT),
 - det antal arbetstagare, som ligger till grund för befrielsen från arbetet, varje år beräknas i början av året,
 - om någon när tillämpningen träder i kraft har åtnjutit ännu bättre villkor, bibehålls dessa så länge respektive person är förtroendeman,
 - den lediga tiden enligt avtalat skall antecknas på arbetstidsschemat,
 - för ovan avsedda lediga tid betalas lön enligt medeltimförtjänsten

30 § Utnyttjande av utomstående och tillfällig arbetskraft

1. Vid utnyttjandet av utomstående arbetskraft tillämpas de avtal som förbunden undertecknat 12.2.1995 och 9.5.1972.
2. Med stöd av avtalet mellan Biltrafikens Arbetsgivareförbund (ATL) och Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund (AKT) om utnyttjande av utomstående arbetskraft konstaterar förbunden ytterligare att:
 - a) Med den utomstående förararbetskraft som parterna avser, avses dels sådana lånade män som avses i 1 § 1 punkten i avtalet av 11.9.1969 mellan AFC och FFC om utnyttjande av utomstående arbetskraft och dels vid företaget tillfälligt anställda egna arbetstagare.
 - b) Vid utnyttjandet av lånade män skall bestämmelserna i ovan nämnda avtalpunkt följas.
 - c) Utnyttjandet av tillfälliga arbetstagare kommer närmast i fråga vid sådana situationer, där den arbetskraft som krävs för

utförandet av transporterna tillfälligt eller under en tidsbegränsad period överskrider möjligheten att utnyttja den ordinarie personalen.

- d) Vid utnyttjandet av lånade män eller tillfälliga förare bör sådana arrangemang undvikas som försämrar de egna ordinarie arbetstagarnas ställning och framhåller att vid sjukdoms- och andra frånvarofall under rusningsperioder, vid plötsliga beställningstransporter, i de fall då transporterna ställer speciella språk- och kundservicekrav på föraren eller i andra dylika situationer måste företaget vid behov kunna arrangera transporterna med utnyttjande av lånade män eller tillfälliga arbetstagare. Förbunden konstaterar också, att sådana fall måste anses stå i strid med detta tillämpningsprotokoll då förare, som är fast anställda vid ett företag, utan arbetsgivarens tillstånd, under sina vilotider eller annan fritid, utför transporter för andra företag utan att stå i arbetsförhållande till dessa.
- e) Huvudförtroendemannen har rätt att få uppgifter om den utomstående arbetskraft som företaget behöver.

31 § Ombudsmän

1. Bil- och Transportbranschens Arbetarförbunds (AKT) befullmäktigade ombudsmän har rätt att i frågor som gäller övervakningen, tillämpningen och tolkningen av detta kollektivavtal besöka arbetsplatserna, efter att först ha avtalat om besöket med arbetsgivaren eller dennes representant.
2. Ombudsmannen har rätt att av arbetsgivaren få de uppgifter som han behöver för att utföra nämnda uppgifter.

32 § Meningsskiljaktigheter och deras biläggande

1. Om det mellan arbetsgivaren och arbetstagaren uppstår meningsskiljaktighet i ärende som gäller tillämpning, tolkning eller brott mot detta avtal, skall man på arbetsplatsen försöka komma till en förlikning mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Förhandlingarna måste inledas så snart som möjligt och senast inom en vecka från det framställningen om förhandling framlagts. Förhandlingarna bör föras utan onödigt dröjsmål. På grund av ärendet får inte arbetsnedläggelse eller andra åtgärder vidtas för att utöva påtryckning på den andra parten eller störa arbetets normala förlopp. Om frågan inte kan klaras upp på arbetsplatsen, kan den underställas respektive förbund för avgörande. Om den ena av de lokala parterna vill underställa frågan förbunden för avgörande skall över ärendet uppgöras en promemoria som redogör för den fråga som lett till meningsskiljaktigheten samt vardera partens ståndpunkt med detaljerade motiveringar. Av promemorian skall vardera lokala parten få ett exemplar.

Protokollsanteckning:

Förbunden rekommenderar att följande faktorer skall beaktas när de lokala förhandlingsförhållandena vidareutvecklas:

- ansvarsområdet för de personer på de olika planen inom den förhandlingsordning som kollektivavtalet föreskriver, speciellt förtroendemännens och arbetsledarnas ansvarsområde och därtill hörande befogenheter i ärenden som gäller arbetsförhållanden skall klargöras och deras inbördes betydelse understrykas,
- utredningen av meningsskiljaktighet som kräver omedelbar och snabb lösning bör inledas sedan den uppkommit,
- det resultat som förhandlingen på arbetsplatserna lett till noteras vid varje skede av förhandlingen och det resultat förhandlingen lett till i de viktigaste frågorna med principiell betydelse antecknas på lämpligt sätt,
- för nya arbetstagare arrangeras tillfälle att ta del i en systematisk presentation av företaget och dess anställningsförhållanden.

För förhandlingarna mellan förbunden gäller vad som stadgas i det allmänna avtalet mellan centralorganisationerna.

2. De meningsskiljaktigheter som beror på detta avtal, och som parterna inte har nått förlikning om med iakttagande av ovan i 1 moment nämnt förfarande, skall underställas arbetsdomstolen för avgörande.

VII AVTALETS GILTIGHET

33 § Avtalets giltighet

1. Detta avtal gäller till den 31 januari 2008 och gäller också därefter ett år i sänder, om det inte senast en månad därförinnan skriftligt sagts upp av någondera parten.

AUTOLIIKENTEEEN TYÖNANTAJALIITTO RY
BILTRAFIKENS ARBETSGIVAREFÖRBUND RF

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY
BIL- OCH TRANSPORTBRANSCHENS ARBETARFÖRBUND

BUSSPERSONALENS KOLLEKTIVAVTAL
 UNDERTECKNINGSPROTOKOLL

Tid: 13.3.2006

Plats: Biltrafikens arbetsgivareförbund rf, Helsingfors

Närvarande:	Timo Rätty	AKT
	Juhani Salmela	AKT
	Juhani Koivunen	AKT
	Väinö Lahtinen	AKT
	Hannu Parvela	ALT
	Olli Rauhamaa	ALT
	Mari Vasarainen	ALT

1 § FÖRNYANDE

Det kollektivavtal för busspersonal som undertecknades av förbunden 10.3.2003 konstaterades ha upphört 31.1.2006. Man beslöt att med de ändringar som förts in i kollektivavtalet enligt de förlikningsförslag som riksförlikningsmannen gett 5.3.2006 och 8.3.2006 förnya nämnda kollektivavtal för tiden 9.3.2006 - 31.1.2008.

2 § LÖNEFÖRHÖJNINGAR

2.1 Allmänna förhöjningar

2.1.1 Den allmänna förhöjningen år 2006

Lönerna höjs vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 9.3.2006 eller närmast därefter med en allmän förhöjning på 24 cent per timme.

2.1.2 Den allmänna förhöjningen år 2007

Lönerna höjs vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 1.3.2007 eller närmast denna med en allmän förhöjning på 16 cent per timme.

2.2 Tabellöneförhöjningar

2.2.1 Tabellöneförhöjningar år 2006

Tabellöner höjs med den allmänna förhöjningens belopp vid tidpunkten för den allmänna förhöjningen.

Tabellöner höjs dessutom vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 1.10.2006 eller närmast denna med 1,4 %.

2.2.2 Tabelllöneförhöjningar år 2007

Tabelllöner höjs med den allmänna förhöjningens belopp vid tidpunkten för den allmänna förhöjningen.

Tabelllöner höjs dessutom vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 1.10.2007 eller närmast denna med 1,4 %.

3 § DAGTRAKTAMENTEN

Nya dagtraktamenten från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 9.3.2006 eller närmast därefter är följande:

Dagtraktamentena i hemlandet:

- Deldagtraktamente 10,90 €
- Heldagtraktamente 24,30 €

Dagtraktamentena utomlands:

- Europa 54,10 €
- utanför Europa 57,90 €
- matpenning 30,90 €
- ½ matpenning 15,45 €

Kollektivavtalets matpenningar och dagtraktamenten i hemlandet och utomlands justeras år 2007 vid tidpunkten för den allmänna förhöjningen i enlighet med den praxis som tidigare iakttagits mellan förbunden.

4 § TILLÄGG I CENT

Y-teckentillägget och Tammerforstillägget för samtarriftrafik höjs till 0,43 euro per timme vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 9.3.2006 eller närmast därefter.

Nämnda tillägg höjs till 0,44 euro per timme vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar 1.3.2007 eller närmast denna.

5 § TEXTÄNDRINGAR I KOLLEKTIVAVTALET

Överenskomna textändringar har antecknats i det förnyade kollektivavtalet för busspersonal.

6 § ARBETSTIDSDIREKTIV

Enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter konstaterar förbunden att artiklarna 4 och 7 i direktivet inte tillämpas inom tillämpningsområdet för kollektivavtalen för lastbilsbranschen, busspersonal och busstationer.

7 § ARBETSGRUPPER

På basis av det kollektivavtal som undertecknades våren 1995 (22.3.1995) har parterna en arbetsgrupp med uppgift att lösa problem som uppstått i sådana situationer som avses i 10 § 1 punkten andra stycket i kollektivavtalet, om inte en lokal överenskommelse nås i ärendet. Arbetsgruppen kallar vid behov en opartisk ordförande. Förbunden konstaterar vidare att systemen fortsätter i sådana företag där arbetstiden varit över 11 timmar per dygn inom när- och lokaltrafiken.

På basis av det kollektivavtal som undertecknades våren 2003 (10.3.2003) har parterna en arbetsgrupp med uppgift att reda ut kostnaderna för den avtalsändring som gäller avbrott utan lön och andra verkningar för både förare och företag. Utredningen skall vara klar före utgången av år 2007. Arbetsgruppen gör på basis av utredningen behövliga framställningar till parterna, med beaktande bl.a. av eventuella lagstiftningsändringar i branschen.

Dessutom inrättar parterna följande arbetsgrupper:

- En arbetsgrupp för att utreda lämpligheten och ändamålsenligheten av sådana övernattningslokaler som avses i 17 § 5 punkten i kollektivavtalet. Arbetsgruppen överlämnar sin utredningsrapport till förbunden före utgången av avtalsperioden. Efter att förbunden fått utredningen ger de en rekommendation om övernattningsförhållandena.
- En semesterlönearbetsgrupp med uppgift att utgående från semesterlagen och semesterlöneavtalet utarbeta enkla och praktiska anvisningar för beräkning av semesterlönen.

8 § ÖVRIGA VILLKOR

Inom tillämpningsområdet för det s.k. Lonkaavtalet tillämpas inom den kommunala avtalstrafiken i huvudstadsregionen, Åbo och Björneborg följande bestämmelse: när ett företag som förlorat i konkurrens blir tvunget att minska arbetskraften, uppsägs i första hand de arbetstagare som meddelat sin villighet att gå över till det vinnande företaget. Efter att frivilliga sagt upp sig iakttas vid uppsägningen 17 § (ordning vid minskning av arbetskraft) i avtalet om uppsägningsskydd mellan förbunden. Samtidigt konstaterar förbunden att förbjudna diskrimineringsgrunder konstateras i 2 kap. 2 § i arbetsavtalslagen.

Utöver det s.k. Lonkaavtalet tillämpas inom den kommunala avtalstrafiken i huvudstadsregionen, Åbo och Björneborg bestämmelsen om att arbetstagarens medeltimförtjänst bibehålls oförändrad vid byte av arbetsgivare tills en ny medeltimförtjänst enligt kollektivavtalet kan räknas ut förutsatt att arbetstagaren lämnar en tillförlitlig utredning över sin medeltimförtjänst till den nya arbetsgivaren.

§**11**

BILTRAFIKENS ARBETSGIVAREFÖRBUND RF
BIL- OCH TRANSPORTBRANSCHENS ARBETARFÖRBUND

4 (4)

UNDERTECKNANDE

Detta protokoll som har gjorts upp i två likalydande exemplar och som genom förbundens underskrifter anses vara justerat och godkänt är giltigt och förpliktande på samma sätt som kollektivavtalet.

In fidem

Mari Vasarainen

Protokollet justerat och godkänt av

AUTOLIIKENTEEN TYÖNANTAJALIITTO RY
BILTRAFIKENS ARBETSGIVAREFÖRBUND RF

Hannu Parvela

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY
BIL- OCH TRANSPORTBRANSCHENS ARBETARFÖRBUND

Timo Rätty

Juhani Salmela

Arbetskyddsfullmäktig ges ledighet enligt följande:

Befrielse h/4 veckor	Busstrafik egen serviceverkstad	Ej egen verkstad
4	10- 23	10- 26
5	24- 29	27- 32
6	30- 35	33- 38
7	36- 41	39- 45
8	42- 47	46- 51
9	48- 53	52- 58
10	54- 58	59- 64
11	59- 64	65- 71
12	65- 70	72- 77
13	71- 76	78- 83
14	77- 82	84- 90
15	83- 88	91- 96
16	89- 94	97-103
17	95- 99	104-109
18	100-105	110-115
19	106-111	116-122
20	112-117	123-128
21	118-123	129-135
22	124-129	136-141
23	130-135	142-147
24	136-140	148-154
25	141-146	155-160
26	147-152	161-167
27	153-158	168-173
28	159-164	174-179
29	165-170	180-186
30	171-175	187-192

o.s.v. enligt formeln $T = K \times N$, där

T = ledig tid/4 veckor

N = antalet arbetstagare som arbetskyddsfullmäktig företräder

K = koefficient enligt bransch

Busstrafiken

- egen serviceverkstad K = 0,171

- ej egen serviceverkstad K = 0,156

LÖNEBILAGA FÖR BUSSFÖRARNA INOM DEN KOMMUNALA AVTALSTRAFIKEN I HUVUDSTADSREGIONEN

1. Tillämpningsområdet för lönebilagan

Denna lönebilaga tillämpas på bussförarna vid de bussföretag som trafikerar i Helsingfors, Esbo, Grankulla och Vanda till den del förarna arbetar inom den lokal- och närtrafik som idkas såsom kommunal avtalstrafik i dessa kommuner.

Arbetsgrupp:

Förbunden tillsätter en arbetsgrupp som utreder och följer upp anslutningen av Kervo till den kommunala avtalstrafiken i huvudstadsregionen (den s.k. SAD-trafiken). Om det system som uppkommer till följd av anslutningen omfattar samma innehåll och ersättningar som den lokal- och närtrafik som avses inom tillämpningsområdet för lönebilagan till den kommunala avtalstrafiken i huvudstadsregionen som ingår i kollektivavtalet för busspersonal, tas Kervo med i tillämpningsområdet för lönebilagan till den kommunala avtalstrafiken i huvudstadsregionen (1 §), när den konkurrensutsatta trafiken i fråga inleds. På konkurrensutsättningen av trafiken tillämpas det s.k. Lonkaavtalet från och med den första konkurrensutsättningen.

Om trafiken i fråga i ovannämnda form upphör, upphör tillämpningen av lönebilagan till den kommunala avtalstrafiken i huvudstadsregionen och Lonkaavtalet vid samma tidpunkt.

2. Lönetabellerna

Lönetabellerna finns i slutet av bilagan.

3. Genomförandet av löneförhöjningarna

Den förhöjning som görs i tabellönerna och som är större än den allmänna förhöjningen medför att skillnaderna mellan tabellönerna och de verkliga förtjänsterna minskar. Den större höjningen av tabellönerna än den allmänna förhöjningen medför inte att lönerna i tids-, rese- eller ackordsarbete höjs mera än den allmänna förhöjningen, om lönerna höjda med dessa allmänna förhöjningar uppfyller bestämmelserna i det nya kollektivavtalet.

4. Beräkning av tjänstgöringsår

Tjänstgöringsåren i lönegrunderna beräknas med beaktande av all tid i arbete som bussförare i yrkesmässig trafik har enligt arbetsbetygen.

För avlagd yrkesexamen för busschaufför räknas 6 månader som tjänstgöringsår.

5. Separata tillägg

Inom tillämpningsområdet för detta protokoll iakttas i stället för de separata tillägg som nämns i 9 § i busspersonalens kollektivavtal följande separata tillägg:

1. Tillägg för kvällsarbete

För arbete som utförs mellan kl. 18.00 och 22.00 betalas i tillägg för kvällsarbete 15 % av tabellönen per arbetstimme.

2. Tillägg för nattarbete

För arbete som utförs mellan kl. 22.00 och 06.00 betalas i tillägg för nattarbete 30 % av tabellönen per arbetstimme.

3. Tillägg för lördagsarbete

I tillägg för lördagsarbete betalas på helgfri lördag för arbete som utförs mellan kl. 06.00 och 18.00 20 % av arbetstagarens tabellön per arbetstimme och för arbete som utförs mellan kl. 18.00 och 24.00 50 % per arbetstimme av arbetstagarens tabellön.

4. Tillägg för arbete under ledig dag

För arbete som utförs på ledig dag betalas i tillägg för arbete under ledig dag, vars storlek är 100 % på arbetstagarens tabellön.

5. Tillägg för arbete under julen

För arbete som utförs under första juldagen betalas i tillägg för arbete under julen, vars storlek är 200 % på arbetstagarens tabellön.

Tillämpningsdirektiv:

Tillägget för arbete under julen innehåller inte ersättning för söndagsarbete.

6. Övriga arbets- och lönevillkor

Om inte något annat har avtalats i denna lönebilaga, iakttas det mellan Autoliikenteen Työntajaliitto Busstrafikens Arbetsgivareförbund r.f. och Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT - Bil- och Transportbranschens Arbetareförbund r.f. ingångna kollektivavtalet för busspersonalen.

Lönerna för bussförarna i den kommunala
avtalstrafiken i huvudstadsregionen

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar
9.3.2006 eller närmast därefter (€).

Bussförare	2-veckor	timme
under 4 år	924,80	11,56
4-8 år	968,00	12,10
8-12 år	1014,40	12,68
över 12 år	1042,40	13,03

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar
1.10.2006 eller närmast (€).

Bussförare	2-veckor	timme
under 4 år	937,60	11,72
4-8 år	981,60	12,27
8-12 år	1028,80	12,86
över 12 år	1056,80	13,21

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar
1.3.2007 eller närmast (€).

Bussförare	2-veckor	timme
under 4 år	950,40	11,88
4-8 år	994,40	12,43
8-12 år	1041,60	13,02
över 12 år	1069,60	13,37

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar
1.10.2007 eller närmast (€).

Bussförare	2-veckor	timme
under 4 år	964,00	12,05
4-8 år	1008,00	12,60
8-12 år	1056,00	13,20
över 12 år	1084,80	13,56

LÖNEBILAGA FÖR BUSSFÖRARNA INOM DEN KOMMUNALA AVTALSTRAFIKEN I ÅBO

1. Tillämpningsområdet för lönebilagan

Denna lönebilaga tillämpas på bussförarna i de bussföretag som trafikerar i Åbo stads område till den del förarna arbetar inom den lokaltrafik som idkas såsom kommunal avtalstrafik inom Åbo stad.

2. Lönetabellerna

Lönetabellerna finns i slutet på bilagan.

3. Genomförandet av löneförhöjningarna

Den förhöjning som görs i tabellönerna och som är större än den allmänna förhöjningen medför att skillnaderna mellan tabellönerna och de verkliga förtjänsterna minskar. Den större höjningen av tabellönerna än den allmänna förhöjningen medför inte att lönerna i tids-, rese- eller ackordsarbete höjs mera än den allmänna förhöjningen, om lönerna höjda med dessa allmänna förhöjningar uppfyller bestämmelserna i det nya kollektivavtalet.

4. Beräkning av tjänstgöringsår

Tjänstgöringsåren i lönegrunderna beräknas med beaktande av all tid i arbete som bussförare i yrkesmässig trafik har enligt arbetsbetygen.

För avlagd yrkesexamen för busschaufför räknas 6 månader som tjänstgöringsår.

5. Separata tillägg

Inom tillämpningsområdet för detta protokoll iaktas i stället för de separata tillägg som nämns i 9 § i busspersonalens kollektivavtal följande separata tillägg:

1. Tillägg för kvällsarbete

För arbete som utförs mellan kl. 18.00 och 22.00 betalas i tillägg för kvällsarbete 15 % av tabellönen per arbetstimme.

2. Tillägg för nattarbete

För arbete som utförs mellan kl. 22.00 och 06.00 betalas i tillägg för nattarbete 30 % av tabellönen per arbetstimme.

3. Tillägg för lördagsarbete

I tillägg för lördagsarbete betalas på helgfri lördag mellan kl. 06.00 och 18.00 utfört arbete 20 % av arbetstagarens tabellön per arbetstimme och mellan kl. 18.00 och 24.00 utfört arbete 50 % per arbetstimme av arbetstagarens tabellön.

4. Tillägg för arbete under ledig dag

För arbete som utförs på ledig dag betalas i tillägg för arbete under ledig dag, vars storlek är 100 % på arbetstagarens tabellön.

5. Tillägg för arbete under julen

För arbete som utförs under första juldagen betalas i tillägg för arbete under julen, vars storlek är 200 % på arbetstagarens tabellön.

Tillämpningsdirektiv:

Tillägget för arbete under julen innehåller inte ersättning för söndagsarbete.

6. Införandet av lönebilagan

Om företagen har tillämpat lönearrangemang som överstiger busspersonalens kollektivavtal, t.ex. med avseende på inplacandet av arbetstagarna i skalan för tjänstgöringstillägg, upphör de att gälla genom införandet av denna lönebilaga.

7. Övriga arbets- och lönevillkor

Om inte något annat har avtalats i denna lönebilaga, iakttas det mellan Autoliikenteen Työntajaliitto Busstrafikens Arbetstgivarförbund r.f. och Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT - Bil- och Transportbranschens Arbetareförbund r.f. ingångna kollektivavtalet för busspersonalen.

Lönerna för bussförarna inom den kommunala avtalstrafiken i Åbo

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **9.3.2006** eller närmast därefter (€).

	2-veckor	timme
Bussförare		
under 4 år	886,40	11,08
4-8 år	928,00	11,60
8-12 år	971,20	12,14
över 12 år	996,80	12,46

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **1.10.2006** eller närmast (€).

	2-veckor	timme
Bussförare		
under 4 år	899,20	11,24
4-8 år	940,80	11,76
8-12 år	984,80	12,31
över 12 år	1010,40	12,63

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **1.3.2007** eller närmast (€).

	2-veckor	timme
Bussförare		
under 4 år	912,00	11,40
4-8 år	953,60	11,92
8-12 år	997,60	12,47
över 12 år	1023,20	12,79

Från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar **1.10.2007** eller närmast (€).

	2-veckor	timme
Bussförare		
under 4 år	924,80	11,56
4-8 år	967,20	12,09
8-12 år	1011,20	12,64
över 12 år	1037,60	12,97

DYRORTSKLASSIFICERINGEN AV KOMMUNERNA

Följande orter hör till I dyrortsklassen:

Enare	Loimaa kommun
Enontekis	Muonio
Esbo	Nagu
Grankulla	Pelkosenniemi
Helsingfors	Pello
Houtskär	Posio
Hyrnsalmi	Ranua
Hyvinge	Ristijärvi
Iniö	Rovaniemi
Joensuu	Rovaniemi lk
Jyväskylä	Salla
Järvenpää	Savukoski
Kemi	Simo
Kemijärvi	Sodankylä
Keminmaa	Tammerfors
Kervo	Tavastehus
Kittilä	Tervola
Kolari	Torneå
Korpo	Uleåborg
Kuhmo	Utsjoki
Kuivaniemi	Vanda
Kuopio	Vasa
Kuusamo	Övertorneå
Kyrkslätt	

Alla andra kommuner hör till II dyrortsklassen, utom kommunerna på Åland som hör till I dyrortsklassen.